

عنوان مقاله:

شمس و طغرا، سازگاری در پیوند و پیکار کهنه و نو

محل انتشار:

دوفصلنامه تاریخ ادبیات، دوره 13، شماره 2 (سال: 1399)

تعداد صفحات اصل مقاله: 24

نویسنده:

محمد راغب - استادیار گروزیان و ادبیات فارسی، دانشگاه شهید بهشتی

خلاصه مقاله:

نخستین رمان تاریخی فارسی، شمس و طغرا (کرمانشاه: ۱۲۸۸-۱۲۸۹ش/۱۳۲۷-۱۳۲۸ق.) اثر محمدباقر میرزا خسروی (۱۲۶۶-۱۳۳۸ق.)، در زمان سلغریان روی می دهد و فضایی فراهم می آورد تا در شش زمینه روابط زبانی و بینامتنی، گونه ادبی، نظام روایتگری، شخصیت پردازی، زمان و مکان و سیاست و سازگاری پیکاری میان اندیشه ها، شگردها و شکل‌های کهنه و نو در بگیرد. مسئله اصلی اینجاست که در جریان شکل گیری ادبیات نوین فارسی، شمس و طغرا چه چایگاهی دارد؟ آیا اثری نوگراست یا همچنان پایبند سنت؟ آیا می توان نگارش آن را گشودن راهی تازه در فضای داستان نویسی فارسی دانست؟ از یک سو، با وجود همه نوگراییها باز هم ساخت شکلی تازه همچون سیاحت نامه ابراهیم بیگ زین العابدین مراغی ممکن نیست زیرا که اثر فاقد قهرمانی مسئله دار است. اما از سوی دیگر، تصویر دنیای معاصر نویسنده به شکلی دیگر بر رویدادها بازتابانده شده و از خلال آن، تعارضات موجود در جامعه بازنمایی شده است؛ تعارضاتی که با سازگاری یک سویه به فرجام می رسد. در واقع، اگرچه رمان تاریخی شکلی تازه بر نمی سازد اما آینه ای است در مقابل دنیای معاصر. در مجموع تقریباً در همه زمینه هایی برشمرده، پیکارها بر پیوندها می چربند و شمس و طغرا را نمی توان اثری نوگرا دانست.

کلمات کلیدی:

رمان تاریخی، روایتگری، شخصیت پردازی، گونه ادبی، سیاست و سازگاری

لینک ثابت مقاله در پایگاه سیویلیکا:

<https://civilica.com/doc/1267078>

